TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MÄKELÄ
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.
AUG. NIKULA, Manager.

Ilmoutushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Ainoastaan poliittinen juoni

Seattlen majurin toimenpiteet kaupungin "puhdistamiseksi" aiheuttavat joissakin piireissä hyväksymistä siksi että majuri alkoi "yläpäästä", josta ei hänen odotettu alkavan.

Mutta kun tarkemmin tarkastaa koko hommaa, niin mistään muusta päästä ei olisi voinutkaan alkaa sellainen kavala politikoitsija kuin majuri Gill on. Sieltä päästä alkaminen saattaa hänen kannattajikseen ne, jotka ovat todella uskoneet hänellä olevan halun taistella pahetrustia vastaan, ja samalla se säilyttää hänen kannattajinaan ne, joiden toimesta hänet on ennen valittu virkaan.

Teko ei ollut muuta kuin nerokas poliittinen manööveri, samanlainen kuin sekin että kerran viinoja haettaessa mentiin sikäläisten herraskaisten loisteliaimpaan rähmästelypaikkaan ja takavarikoitiin siellä viinat. Kuten muistetaan seurasi sitä aikamoinen skandaali ja toimenpiteitä siihen suuntaan, että viinoja ei saa takavarikoida "yksityisiltä". Samaa voidaan odottaa tästäkin puhdistustouhusta. Se seikka että herraskaisia tavattiin "itse teossa" aina upseereihin saakka, ei suinkaan puhu sen puolesta, että he tästedes sellaista karttaisivat, mutta poliisi osaa kyllä karttaa sellaisia paikkoja, ilman että Gillin maine siitä ollenkaan kärsisi.

Samanlaisia toimenpiteitä on sikäläisten viranomaisten taholta ollut havaittavissa ennenkin. Niillä tarkotetaan vaikuttaa työväestöön, jotta sitte saadaan sen kannatus seuraavissa vaaleissa. Siten pysyy porvaristo vallassa oman järjestelmänsä synnyttämiä epäkohtiakin hyväkseen käyttämällä. Sellainen on kieroa peliä, mutta tietämätön työväestö sallii sen jatkua.

Taistelu kotimaista anarkiaa vastaan

Me olemme usein ennenkin jo maininneet, että häikäilemättömät riistäjät eivät valitse keinoja vastustaessaan työläisiä ja työväenjärjestöjen tunnetuimpia edustajia, varsinkin järjestöjä ja sanomalehtiä. Tarkotusperänsä saavuttamiseksi ne muodostelevat järjestöjä, roistojoukkoja, joiden nimeksi asetetaan kauniilta kalskahtavia lauselmia, tavallisesti jonkinlainen suojelusyhdistys, jotta yleisö herkkäuskoisuudessaan ei ollenkaan huomaa, minkä suojelemisesta on kysymys.

Sellaisten järjestöjen toiminta tapahtuu tavallisesti salassa, sillä niin halpamaista tehtävää kuin niiden osana on, ei voi julkisesti täyttää. Tiedämme minkälainen oli venäläisissä oloissa tunnetun n.s. mustasotnialaisjoukon toiminta. Ja samanlaista on täällä nähtävästi n.s. vigilanttijoukkueen toiminta. Se viittaa kaikessa edeltäjiinsä, hyvin tunnettuihin Ku Klux Klan liittoon, Montanassa ennen toimineeseen vigilanttiliittoon, ja moniin muihin.

Lehdessämme on julaistu joitakin näytteitä n.s. vigilantien kirjotuksista, joissa kehotetaan suoranaiseen väkivaltaan toisinajattelevia vastaan. Ja näiden väkivaltaisuuskiihottajien takana on tavallisesti työnantajien lauma, joka itsekkäässä voitonhimossaan pukeutuu tavallisimmin isänmaallisuuden vaippaan, peittääkseen alhaiset tarkotuksensa ja saavuttaakin ne siten. Niiden toimesta tapahtuu sellaisia pieksäjäisiä, joista lehdessämme on niin usein mainittu, kuten esim. joitakin päiviä sitte pastori Bigelow'in pahoinpitely.

Salamurhat ja salaiset uhkaukset kuuluvat sellaisten liittojen menetteiytapoihin. Kiristys- ja uhkauskirjeitten lähetteleminen on niiden erikoisalana, samoin kuin salanimillä kirjotteleminenkin.

Sellaista anarkiaa ei suinkaan vastusteta antautumalla samanlaiseen, niin houkuttelevalta kuin se saattaa toisinaan tuntuakin. Anarkialla siihen vastaaminen olisi juuri sitä mitä ne haluavat, sillä silloin saisivat he mainion tilaisuuden panna toimeen vääritekojaan provoseeraamiensa mellakoitten yhteydessä. Tepsivin taistelutapa sellaisia voimia vastaan on niiden paljastaminen milloin se vain suinkin on mahdollista: asettaa niiden menettelyt ja tavat yleisön nähtäväksi tavalla, josta pääsee vain oikeaan käsitykseen niiden todellisista tarkotuksista. Silloin niiltä katoavat mahdollisuudet toimia salaisuudessa ja suunnitella väritöitään. Milloin hyvänsä ilmeneekään vigilantiliittojen aikeita, niin niihin ei pidä vastata anarkialla, vaan pakottamalla viranomaiset toimenpiteisiin, jos vain todistuksia on saatavissa.

JUUDAKSIA

Tukkukauppahinta kavalluksesta alennettu 25:ksi hopeadollariksi.

Amerikkalaisen, vieläpä kansainvälisenkin ammatillisen työväenliikkeen sisäisistä asioista eivät edes näiden järjestöjen omat jäsenet voi, niissä tarkasti noudatetun salaperäisyyden takia, hankkia varmoja ja yksityiskohtaisia tietoja, ennenkuin vasta vuosien kuluttua, jos koskaan — elleivät saa pääsemään edustajiksi Buffalossa pidettävään Amerikan Työväenliiton (A. F. L.) t.k. 12 p. aikavaan kokoukseen ja sen tärkeimpien valiokuntien jäseniksi.

Sen sijaan voivat työväenjärjestöjä vastaan taistelevat t y ö n t e e t t ä j ä t saada tiedot tämän kokouksen salaisimpainkin valiokuntien salaisimmistakin neuvotteluista jokseenkin sitä myöten kun nämä neuvottelut tapahtuvat. Siitä tulee pitämään huolen tunnettu William J. Burnsin urkkijatoimisto. Se käy selville alempana olevasta mainitun urkkijatoimiston kirjelmästä. Siitä myös näkyy, että Burns ei sitä varten ole tarvinnut asettaa kokoushuoneihin mitään salattuja puhelimia eli diktagraafeja. Ilmottaa vain pistävänsä omat luottomiehensä tärkeimpiin A. F. L:n edustajakokouksen valiokuntiin. Sen Burnsin urkkijatoimisto takaa liikkeenhoitajansa allekirjottamassa kirjelmässä. Ovathan ammattijärjestöjen jäsenet ennestäänkin tienneet, että urkkijoita on tuontuostakin päässyt pujahtamaan ammatillisen työväenliikkeen riveihin, vieläpä ihan tärkeimpiin luottotoimiin. Nyt julkisuuteen tulleen kirjelmän sisällys on kuitenkin siksi huomattava, että se ansaitsee tulla jokaisen järjestyneen työläisen tiedoksi.

Kirjelmä, josta N. Y. Volks zeitung julkasee valokuvajäljennöksen, on suomennettuna näin kuuluva:

"Herrat:

Amerikan Federation of Laborin vuosikokous tulee pidettäväksi Buffalossa, N. Y., alkaen marraskuun ensimäisellä viikolla. Te mahdollisesti tiedätte, että tämä kokous tulee olemaan tärkein liiton historiassa. Työläisten keskuudessa vallitsee huomattava levottomuus, ja tämän kokouksen päätöksillä on suuri merkitys liiton toimintaan tulevan vuoden ajalla.

Kaksi meidän miehistämme tulee ottamaan osaa kokoukseen edustajina. Nämä miehet tulevat asetettaviksi sellaisiin toimiin, että ne voivat saada täydelliset tiedot kaikista sisäisistä asioista, joilla on yhteyttä eri valiokuntien tehtävien kanssa. Kuten mahdollisesti tiedätte, tapahtuu valiokuntien suunnitelmien laadinta ja liiton toimintatapojen yksityiskohtaisempi käsittely valiokuntien suletuissa kokouksissa. Meidän edustajamme ottavat osaa niihin kokouksiin ja ilmottavat päivittäin aivan tarkoin kaikesta millä on jotakin merkitystä.

Me tarjoamme liiketuttavillemme täydellisen jäljennöksen näistä tiedonannoista kahdellakymmenelläviidellä dollarilla. Ohjeeksenne liitämme mukaan lyhyen selostuksen tilanteesta, josta saatte siten paremman käsityksen. Jos esityksemme on teille mielenkiintoinen, niin olisimme iloisia saadessamme teiltä lähempiä määräyksiä, jolloin järjestämme siten, että teille lähetetään täydellinen jäljennös tiedonannoista.

Teidän,
William J. Burns
Kansainvälinen salapoliisitoimisto.
Wm. R. Tucker,
liikkeenhoitaja."

Kirjelmään liitetyssä selostuksessa puhutaan etupäässä i. w. w:läisten toiminnasta ja tarjoudutaan paljastamaan heidän vaarallisimmat johtajansa, joksi uskotellaan A. F. L:n radikaalissosialistisia aineksia eli n.s. "punasia", joita toimisto esittää Gompersin vastakohtana. Niiden joukossa erityisesti mainitaan varsin arveluttavana ja "industrialiselle uniolle luonteenomaisena" järjestönä Metallityöläisten Veljeskunta. Gompers sitävastoin saa urkkijatoimistolta sangen hyvän mainetodistuksen.

Luonnollisesti sisältää tämä selostus mitä katalimpia ja salakavalimpia herjauksia kumoukselista työväenliikettä vastaan. Kuitenkin täytyy urkkijatoimiston myöntää, että "kukaan ei saata kieltää jyrkkien aineksien nopeata lisääntymistä työväenjärjestöissä." Edelleen sanotaan Gompersin koneiston valmistautuvan tässä kokouksessa ankaraan taisteluun, jonka päätöstä ei voi edeltäkäsin arvata.

Kirjelmässä mainitaan ainoastaan se hinta, minkä itsekunkin työnantajan tulee suorittaa kavalluksen tukkukauppiaalle. Sitä ei ilmoteta, monestako hopeapenningistä nuo kaksi varsinaisen kavallustyön tekijää ovat sitoutuneet myymään toverinsa. Eikä sitäkään, k e i t ä nuo kurjat kavaltajat ovat. Meidän asiamme ei ole siitä yrittää ottaa selkoa — enempää kuin siitäkään, kuinka Burnsin urkkijat voivat ennakolta olla niin varmoja valiokuntien sulettuihin istuntoihin pääsemisestään.

Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton edustajakokouksen päätöksiä

Liittokokouksen julistus.

Suomen järjestyneen köyhälistönuorison edustajat äsken päättyneessä Suomen Sosialidemokraatisen nuorisoliiton viidennessä edustajakokouksessa Tampereella ovat hyväksyneet ja liittotoimikunnan kautta kaiken Suomen köyhälistönuorison tietoon saatettavaksi määränneet seuraavaa:

Nuorten työläisten taloudellinen asema.

Kapitalististen tuotantotapojen käytäntöön tulemisen ja voitokkaan edistymisen aikaansaama inhimillisen yhteiskunnan taloudellinen mullistus on sietämättömällä tavalla huonontanut työtätekevän kansan asemaa. Huolimatta yhteiskunnallisten rikkauksien kasvamisesta elävät suuret työläisjoukot mitä poljetuimmassa asemassa ja epävapaudessa.

Enimmän kärsivät nuoret työläiset. Yrittäjät ostavat pilkkahinnalla heidän nuoret jäsenensä nylettäviksen ja nuorten tähänastinen avuttomuus on vienyt heidät vielä suurempaan vapaudettomuuteen kuin missä heidän vanhempansa ovat.

Kapitalistisen teollisuuden tehdassaleissa ei ole enää tilaa käsityöoppilaille. Miljoonissa tapauksissa käytetään nykyään sanaa oppilas ainoastaan sen kautta vuosikausia polkeakseen nuorten työläisten raskaasta työstä saamia palkkoja.

Joutuvatpa lapsetkin, huolimatta porvariluokan kaikista tekopyhistä selityksistä ja huolehtimisesta, riistetyksi tänään samoinkuin vuosikymmen sitten. Raskas ja pitkä työaika on nuorille sitä suuremman kurjuuden lähde, kun heidän nuoret ruumiinsa tarvitsevat kaikki voimansa ja kykynsä omaa kehitystään varten. Seurauksena on nuorten sortuminen sairauteen, puhumattakaan siitä, että yrittelijät ja esimiehet usein väärinkäyttävät asemaansa mitä häpeällisimmällä tavalla nuorten naisten suhteen.

Nuorten työläisten vaikeata asemaa huonontaa edelleen se seikka, että nuorisojoukkojen näennäisesti erityisiä etuja vastassa ovat vanhempien työläisryhmien edut, jonka vuoksi ei niinkään harvoin satu ristiriitaisuuksia molempien ryhmien välillä. Muistutamme vaan nuorten aputyöläisten suhteesta vanhempiin työläisiin.

Nuorisojärjestöjen välttämättömyys.

Täysikasvuisten muodostamilla järjestöillä on liian paljon tehtävää taloudellisella ja poliittisella alalla käytävissä jokapäiväisissä taisteluissa, jotta ne voisivat tyydyttävässä määrässä ja menestyksellisesti huolehtia nuoren proletaariaatin aseman parantamisesta. Sentähden onkin nuorten oma voimakas mukanaolo ja itseapu välttämätön. Mutta ainoa keino, joka on työläisten käytettävänä, saavuttaakseen paremmat taloudelliset ja valtiolliset olosuhteet, on järjestäytyminen. Taloudellinen kehitys ja sen aiheuttamat poliittiset toimenpiteet pakottavat rautaisella välttämättömyydellä työläisnuorisojärjestöjen muodostamiseen.

Nuorisojärjestöjen tehtävä.

Nuorisojärjestöjen tehtävänä täytyy sentähden olla: taloudellisen turvan hankkiminen nuorille, nuorisosuojeluslakien aikaansaaminen ensimäisen kansainvälisen nuorisokonferenssin päätöksen mukaan, nuorten poliittisten ja henkilökohtaisten oikeuksien puolustaminen ja laajentaminen, työläisnuorison kokoaminen ja kasvattaminen sosialismia varten, tehokas osanotto luokkataisteluun ja yhtyneitten työläisjärjestöjen edistyminen.

Nuorisojärjestöjen keinot.

Nuorisojärjestöjen menestyksellisen toiminnan ensimäinen ehto on järjestöjen itsehallinto ja rajottamaton itsenäisyys järjestöllisessä suhteessa. Ainoastaan tämä tekee mahdolliseksi nuorten työläisten kokoamisen, sellaisten moraalisten ominaisuuksien omistamisen kuin vastuunalaisuuden tunne, itseluottamus, järjestelykyvyn ja propagandististen taitojen kehittyminen, joita kaikkia he proletaarisina taistelijoina välttämättömästi tarvitsevat. Vain itsenäisyys järjestöllisessä suhteessa herättää nuorissa kiintymystä ja intohimoista antautumista järjestöihin ja niitten tehtäviin. Nuorison kumoukselliseen sosialistinen kasvatus voi tapahtua vain aktiivisen osanoton kautta valtiolliseen ja taloudelliseen toimintaan. Tätä kasvatustyötä on täydennettävä sopivilla esitelmillä, kursseilla, keskusteluilla ja sopivan kirjallisuuden välittämisellä.

Kansainvälinen yhteys ja sen ylläpito.

Kun sosialistisen taistelun päämäärä voidaan saavuttaa vain kansainvälistä tietä, yhtyvät kaikki yllämainituille perusteille nojautuvat sosialistiset nuorisojärjestöt kansainväliseksi liitoksi. Tämän kansainvälisen yhtymän tärkein tehtävä on kansainvälisen yhteenkuuluvaisuuden vahvistaminen ja taistelukuntoisuuden elvyttäminen eri maissa.

Kongressien tai yleisen äänestyksien kautta tehdyt kansainvälisen liiton päätökset ovat korkein laki, niitten seuraaminen ja kunnioittaminen on kansallisten puolueitten ja järjestöjen, siihen liittyneitten liittojen ensimäinen velvollisuus. Ainoastaan kansainvälisten päätösten käytännöllinen seuraaminen oikeuttaa kuulumaan kansainväliseen liittoon.

Ohjelmansa käytännöllistä toteuttamista varten ylläpitää liitto sihteeristöä, julkaisee lehteä ja tarpeen mukaan muita julkaisuja, järjestää kansainvälisiä kongresseja, perustaa ja ylläpitää taistelu- ja avustusrahastoja jne.

Liittokokous

on hyväksynyt edelläesitetyn kansainvälisen sos.-dem. nuorisoliikkeen ohjelman ja tehtävät. Liittomme on viime keväänä viimeksi ollut edustettuna toisen nuoriso-internationalen konferenssissa Tukholmassa. Tässä kokouksessa myöskin on päätetty, että kuluvan vuoden syysk. 2 p:n sunnuntai vietetään kautta maailman **köyhälistönuorison kansainvälisyyspäivänä** yhteisenä juhlana, jona järjestynyt vallankumouksellinen köyhälistönuoriso kokoo yhteen joukkonsa tarkastaakseen niiden laatua ja laskeakseen niiden voimaa.

Suomen köyhälistönuorison luokkakasvatusjärjestöt kautta maamme ovat liittotoimikuntansa kehoituksesta ryhtyneet järjestelytoimenpiteisiin tämän kansainvälisyyspäivän viettämiseksi. Liittokokous äsken valitun liittotoimikunnan kautta terästää tätä kehoitusta ja velvoittaa jokaisen osaston tekemään voimakkaita ponnistuksia päivän vieton onnistuttamiseksi ja vakavasti kehoittaa köyhälistönuorison sankkoja joukkoja tänä kansainvälisen yhteenkuuluvaisuutemme tunnuspäivänä liittymään lippujemme ympärille.

MAILMANKATSOMUKSIA

CANADALAISTEN TOVERIEN LEHTI ALKAA ILMESTYÄ.

Työmiehessä kirjotetaan canadalaisten toveriemme lehtihommasta t.k. 3 p. seuraavaa:

Rosvo-Mustosta & Päivälehteä varmaankin kiukuttaa kun tänään alkaa Sudburyssä, Ontariossa, ilmestyä Canadan suomalaisen työväen lehti "Vapaus."

Siitä lähtien kun Työkansa meni nurin, ei Canadassa ole ilmestynyt suomenkielistä sosialistilehteä. Rosvo-Mustonen ja hänen kätyrinsä ovat saaneet keinoteltua yhdysvaltalaisilta kin puoluelehdiltä postioikeudet Canadaan, viimeksi Toverilta. Canadaan ei mene muita kuin poroporvarien lehtiä, joiden joukossa "Imperialistilla" on sinne vapaa pääsy — mikä ei ole ihme, kun lukee sen paperin sisältöä. Päivälehtikin sitä taannoin kiitti, että "mitä tulee 'Industrialistiin,' ovat sen lausunnot hallituksen toimenpiteistä olleet maltillisempia kuin esimerkiksi Työmiehessä, joten Työmiestä sellaisten johdosta saattaa pitää pahempana maan vihollisena kuin Mr. Jaakkolan toimittamaa lehteä." Herra Jaakkolaa moinen huomaavaisuus kai vallan tavattomasti liikutti, koska ei pystynyt edes kiittämään. Herra Jaakkolan lehti on siis vaaraton lehti ja pääsee mihin mailman kolkkaan tahansa. Työväenlehdillä sitävastoin on monia koettelemuksia edessään.

Canadan hallitus menettelyllään suorastaan pakotti canadalaisia toverejtamme perustamaan oman lehden itselleen, muussa tapauksessa kun koko Canadan suomalainen väestö olisi jäänyt pimeään.

Nyt on mainittu lehtihomma jo niin pitkällä, että luultavasti tänään tullaan julkasemaan ensimäinen numero.

Lehtihomma herätti rosvo-Mustosessa niin katkeria ajatuksia, että hän kätyreineen on kuulemma käynyt nöyrimmin anomassa, ettei uudelle lehdelle annettaisi ilmestymislupaa Canadassa. Niin on ainakin meille ilmotettu. Hänen paperinsa elinpäivät "Vapauden" alettua ilmestyä lienevät kutakuinkin nopeasti luetut, joten hänen tunteensa ovat käsitettävissä.

Valoa se merkitsee Canadan suomalaisille. Rosvo-Mustonen ja ne "kansallismieliset" kamasaksat, jotka ovat olleet hänen apunaan, perustivat oman lehtensä tarkotuksella tappaa Canadan sosialistinen liike. Mustosen lehdellä lienee tilaajia noin 250—500 kappal.; portarthurilainen kauppias Kyrö, josta me vielä tulevaisuudessa — ja toivottavasti läheisessä tulevaisuudessa, kun lehtiemme pääsyä Canadaan ei estetä, tulemme lausumaan eräitä häntä vähemmän mielyttäviä tosiasioita — tämä kauppias Kyrö lienee ainoa, joka Mustosta hommissaan auttaa, lukuunottamatta tietysti Päivälehteä ja eräitä muita ulkopuolisia avustajia.

"Vapaus" tulee taas kohottamaan korkealle valon soihtua Canadan suomalaisten keskuudessa. Suomalaisten sitkeä järjestö on lehdettäkin pysynyt koossa; se on käynyt taistelua, joka on sille kunniaksi. Tuo pieni järjestö on jo maksanut osan niistä veloista, jotka aiheutuivat Työkansan kuolemasta. (Kun rosvo-Mustonen niistäkin veloista tuon tuostakin huomauttaa, niin lienee syytä taas kerran mainita, että Päivälehdessä tähän mennessä ei ole maksettu työläisille niitä palkkoja, jotka jäivät maksamatta sen viimeisessä vararikossa).

Nyt kun Canadan järjestö saa oman sanomalehden, tulee se voimistumaan. Ankara koulu, jonka se on käynyt, on sitä opettanut. Entiset kokemukset ovat olleet sille hyödyksi. "Vapaus" tulee kaua karkottamaan ne santarmit ja ilmiantajat, jotka sen liepeisiin yrittivät tehdä pesää.

- - -

NIKUN MATKASTA SIPERIAAN

kertoo eräs Harbinissa, Mantsuriassa, asuva henkilö, joka lienee ollut mukana tuolla matkalla, että koko matka Tsarskoje Selosta Tobolskiin asti tehtiin niin salaa, etteivät sotilaat eikä väestö ratavarsilla tienneet mitään koko asiasta.

Romanoffin sukua vastaan vallitsevaan mielialaan nähden katsottiin viisaimmaksi olla käyttämättä keisarillista erikoisjunaa. Sen sijaan asetettiin ent. tsaarin, hänen perheensä ja palveluskunnan käytettäväksi kolme tavallista ensimäisen luokan makuuvaunua. Matkueesen kuului 300 sotilasta.

Juna läksi Tsarskoje Selosta hyvin varhain aamulla elok. 14 p. Pääministeri Kerenski tuli itse lausumaan jäähyväiset ent. keisarilliselle perheelle.

Matka kesti viisi päivää. Pysähdykset asemilla olivat mahdollisimman lyhyet, ja matkueen jäsenet pysyivät visusti näkymättömissä isommilla asemilla. Joka ilta juna seisoi jollakin pikku asemalla tunnin tai kaksi, että Niku perheineen pääsi jalottelemaan. Niku näytti koko matkan olevan mitä parhaimmassa terveydessä ja mielenkiinnolla tarkastelevan ympäristöä. Kuului olleen erinomaisen kohtelias kaikille matkueesen kuuluville.

Ent. keisarinna Alexandra Alix pysyi vaunuosastoonsa sulkeutuneena koko matkan; ruoka vietiin sinne hänelle ja hänen pojalleen Alekseille. Ent. keisarinna näytti pilalle hermostuneelta.

Kaikki neljä Nikun tytärtä olivat erinomaisessa terveydessä ja näyttivät olevan iloisella tuulella joka päivä. Heiltä on jokaiselta tukka ajeltu, kuten venäläisten naisten keskeen nykyään on tapana, saadakseen tukkansa paremmin kasvamaan. Pikku Aleksei, vaikka hiukan ontuu, on näköjään parantunut äskeisestä sairaudestaan.

Munkki Rasputin, jolla oli surullinen osansan Romanoffin suvun kukistumisessa, oli Tobolskin läänistä kotoisin ja oli perustanut luostarin Tobolskin kaupunkiin.

- - -

MONIVAIMOISUUDEN LAILLISTUTTAMINEN

on Saksassa otettu vakavan harkinnan alaiseksi. Sodan takia uhkaava väkiluvun pelottava väheneminen pakottaa maansa tulevaisuudesta huolehtivia ajattelemaan tähänkin hätä keinoon turvautumista. Sillä hätä ei lue lakia.

Kerran ennen on Saksassa laillisesti pantu monivaimoisuus voimaan, ja ihan samasta syystä kuin miksi sitä nytkin on ruvettu ajattelemaan. Tämä merkillisyys tapahtui 17:n vuosisadan keskipaikoilla. Silloinkin se johtui tavallisia n. s. siveyskäsitteitä korkeammista valtiollisista näkökohdista. Kolmekymmenvuotisen sodan kauhut olivat siinä määrin tyhjentäneet Saksan asujamista, että kun Saksan väkiluku v. 1618 oli ollut 17 miljoonaa, oli se Westfalin rauhanteon aikana v. 1648 ainoastaan 4 miljoonaa, joista suurin osa naissukupuolta. Senpävuoksi päätettiin "frankkilaisilla piiripäivillä" Nyrnbergissä helmik. 14 p .1650, että siitä lähtein oli jokaisella miehellä lupa ottaa kaksi vaimoa. Tämä historiallisesti mielenkiintoinen säädös oli sanamuodoltaan näin kuuluva:

"Siihen nähden, että pyhän Roomalaisen valtakunnan välttämätön tarvis vaatii ennalleen saattaa sen väkiluvun, joka tämän 30-vuotisen verisen sodan ajalla on miekan, tautien ja nälän kautta vähentynyt, olkoon jokaisen mieshenkilön sallittu tästä lähtien kymmenen vuoden ajan ottaa aviokseen kaksi vaimoa."

- - -

Työmiehen Joulu XIV 1917

Amerikan suomalaisen työväestön keskuudessa on sosialistinen sanomalehti- y. m. -kirjallisuus vallannut ehdottoman johtoaseman. Siitä voimme olla tyytyväisiä. Sosialistinen yhteiskuntakäsitys on vallitseva. Sosialistinen liike ja käsityspiiri vain kykeneekin luomaan kunnollista kirjallisuudessa, sellaista, joka vastaa työläisten vaatimuksia, pyrkimyksiä ja elämää.

Työmiehen Joulu XIV on nyt taas valmistumassa lukijoilleen lähetettäväksi. Amerikan suomalaisille työläisille se on joulukirjallisuuden tärkeimpiä tuotteita joka vuosi. Joka vuosi sen menekki kasvaa. Ja todellisuudessa se onkin ainoa kunnollinen suomalainen joululehti tällä mantereella. Porvarilliset liirum-laarum-julkasut eivät voi tulla kysymykseenkään sen rinnalla.

Tänä vuonna on Työmiehen Joulun sisältö luonnollisesti yhtä mielenkiintoinen kuin ovat ne suuret historialliset tapahtumatkin, joitten keskellä nykyään elämme ja joitten heijastusta tämänlaisen työväenjulkaisun sisältö on. Sosialistisen työväenliikkeen, maailman proletariaatin nousevan päivän koitteesca on sosialistisella kirjallisuudella entistä suurempi ja valtavampi merkitys. Nykyinen hetki on sellainen. Nykyinen joulu vietetään näitten tapahtumain merkeissä. Sanoin ja kuvin esittää nykyhetken kysymyksiä tämän vuotinen Työmiehen Joulu.

Kuvat:

Kansilehdestä on tämän vuotisessa Työmiehen Joulussa erikoisesti mainittava. Koskaan ennen ei Amerikan suomalaisissa julkaisuissa ole ollut taiteellisessa suhteessa niin merkittävää kansikuvaa kuin on nykyisessä Työmiehen Joulussa. Se on K. A. S u v a n n o n muovailemasta korkokuvasta, esittäen tukin päällä levähtävää metsätyöläistä. Talvinen metsäkuva.—Paitsi kansikuvaa, on Suvanto myöskin piirustanut "Talvikuva kolitokalta"-nimisen piirroksen ja on huolehtinut yleensä julkaisun kuvituksesta. Tässä on häntä ansiokkaasti auttanut A r v i d N e l s o n, piirtäen tekstikuvia ja vignettejä.

"Kun rahakukkaro on kadonnut" on nimenä H e n r y A s k e l i n piirtämällä kuvalla.

Omien taitelijain tuotteiden lisäksi on julkaisussa seuraavia taiteellisesti arvokkaita kuvia: **"Mäenlasku,"** G u n n a r B e r n d s o n i n maalaus; **"Tsaarin käskystä armeijaan,"** W l a d i m i r F a l i l e i e w i n maalaus; **"Laivain rakentaminen;" "Että pojat tykkäisivät,"** itä-afrikalaisia neitosia koristelemassa itseään; **"Seppä,"** A. K a a s i s e n puuveistos. Venäläisten sosialistien Gorkij'in aj Tsheidsen muotokuvat. Sitte on **vallankumouskuvia** Venäjältä ja Suomesta, sekä lähes sivun kokoinen kuva **mielenosotuskokouksesta** Malmön kaupungissa Ruotsissa.

Kirjotukset:

"Vapaustaistelun uhreja muistellessa" on S e v e r i A l a n t e e n kirjotus. Siinä palauttaa kirjottaja mieliin kuvan varhaisemmasta Venäjän vapaustaistelijain kohtalosta. Osat ovat nyt muuttuneet. Tyranni, joka ennen tuomitsi Siperiaan vapaustaistelijoita, on nyt itse sinne viety.

"Taavetti Hulkon Jouluyö," sisältää työläisen joulumietelmiä. Kirjottanut F. P.

"Joulu ja tukkilaiset" on nimenä S. A:n kirjottamalla lännen tukkimiesten jouluviettoa kuvaavalla kirjotuksella.

A. N. K o s k e l a on kirjottanut toisen länteläiskuvauksen, **"Elämän palkka"**-nimisen kirjotuksen, Columbian kalastajan kohtalosta.

"Harpunsoittaja." K a l l e R i s s a n e n kuvaa taiteilijaelämän hylkyä. Kapitalistisen sivistyskauden kukkanen.

A r v i d N e l s o n kohottaa **"Kapitalistien salaliittoja"**-nimisessä kirjotuksessaan hiukan sitä verhoa, joka peittää suuren yleisön silmiltä tämän maan kapitalistien taistelukeinot työläisiä vastaan.

Vakavamman aiheitten sarjaan kuuluvat vielä Y r j ö M ä k e l ä n kirjotus **"Yhteiskunnallinen vakuutus"** ja Y. H—n **"Maailman sodan vaikutus Japaniin."**

K. A i n e e n kirjotus **"Ihminen"** on kapitalistisen "sivistys-yhteiskunnan" ihmiselle vähemmän edullinen vertailu.

A k u P ä i v i ö kirjottaa **"Jouluko vai uusivuosi"**-nimisen ehdotelman työläisten juhlapäivästä.

Kaivostyöläisten elämästä on piirtänyt kuvan R i c h a r d P e s o l a **"Kuolemantasanne"**-nimisessä kirjotuksessaan. Valoisa se ei ole, mutta yhtä vähän valoisa on se todellisuus, josta kuva on.

Runoja:

A k u P ä i v i ö n runo **'Terve taasen!"** on sellainen, jossa runoilija tulkitsee niitä toiveita — joita varmaan lukijakin on tälle vuodelle asettanut viime vuoden rajassa.

"Nykyaikana" on M i k a e l R u t a s e n runo. Se esittää nykyaikaan sopivan sisällön — valtaluokan huomioonotettavaksi.

Edellämainitun venäläisen taiteilijan Wladimir Falileiewin "Tsaarin käskystä armeijaan"-nimisen taulun johdosta on E. P. kirjottanut runon **"Edestä Venäjän."**

Työmiehen Joulu XIV

on painotyön ja yleisen asun puolesta sosialistien työväenjulkaisujen parhaita. Hanki se itsellesi. Kiiruhda tilaamaan heti! Käänny asiamiestemme puoleen!

Hinta 25 senttiä.

Liikkeenhoitajan paikka avoinna

Täten julistetaan Toverin Kustannusyhtiön liikkeenhoitajan paikka hakukelpoisten puoluetoverien haettavaksi. Hakijan kelpoisuusehtona on että hän on kuulunut puolueeseen yhtämittaisesti vähintäin kaksi vuotta, kykenee sujuvasti käyttämään englannin- ja suomenkieltä, sekä omaa tarpeellisen kokemuksen kirjapainoalalla, voidakseen kunnollisesti hoitaa ne tehtävät, joita sanomalehteä kustantavan yhtiön liikkeenhoitajalta vaaditaan. On myös hankittava vaadittava takaus.

Hakemukset todistuksineen ja palkkavaatimuksineen ovat lähetettävät Toverin johtokunnalle tämän marraskuun kolmanteenkymmenenteen päivään mennessä, osotteella: Toverin Johtokunta, Box 99, Astoria, Ore.

TOVERIN JOHTOKUNTA.